

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa 4. Edycja 2024

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
2. Współczesna rzeczywistość	<ul style="list-style-type: none"> określić początek epoki wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę 	<ul style="list-style-type: none"> omówić zjawisko globalizacji wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie
3. Filozofia współczesna	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności 	<ul style="list-style-type: none"> zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych 	<ul style="list-style-type: none"> omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> porównać współczesne nurty filozoficzne 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych
4. i 5. Sztuka współczesna	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki omówić nowe formy artystyczne 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać dominujące tendencje w teatrze współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów

WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury współczesnej	<ul style="list-style-type: none"> wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać najważniejszych twórców literatury światowej 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrany trend literatury światowej
7. Powieść-świadectwo – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść poznanych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać realia historyczne opisane w powieści wskazać cechy reportażu w powieści wskazać konteksty historyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni zsovietyzowanej 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować warstwę symboliczną utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kontekst historyczny
8. Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować działania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów omówić różne spojrzenia bohaterów na nową polityczną rzeczywistość wskazać konteksty społeczne, historyczne 	<ul style="list-style-type: none"> zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować uniwersalną wymowę powieści
9. i 10. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść powieści 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę wskazać metaforyczne odczytania powieści 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować zakończenie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić konteksty potrzebne do interpretacji utworu
11. i 12. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii 	<ul style="list-style-type: none"> omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować historię Jeana Tarrou 	<ul style="list-style-type: none"> rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy kazań ojca Paneloux

<p>13. Dżuma Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać różne formy narracji w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> analizować sposób opisu miasta w powieści
<p>14. Motyw zła w literaturze</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu zła w opisanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób przedstawienia zła w tekście nieliterackim
<p>15. Kreowanie świata poprzez słowo – <i>W środku życia</i> Tadeusza Różewicza*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować symbolikę noża i chleba w kontekście utworu zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
<p>16. Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację liryczną przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Pietera Bruegla omówić stosunek podmiotu lirycznego do Ikarza w pierwszej i drugiej części wiersza określić funkcję środków językowych użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wykorzystanie toposu Ikarza w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
<p>17. Poeta wobec braku Boga – <i>bez</i> Tadeusza Różewicza*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wskazać nawiązania biblijne obecne w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać konteksty filozoficzne 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować początek utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietzscheańskiej tezy „Bóg umarł”

<p>obowiązkowe.</p> <p>18. Współczesne piekło – <i>brama</i> Tadeusza Różewicza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisać przestrzeń przedstawioną w wierszu • wskazać aluzję literacką w wierszu Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy groteski w wierszu Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję groteski w wierszu Różewicza • omówić wykorzystanie nawiązań do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w obu tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie bramy w kontekstach: religijnym, literackim, historycznym
<p>19. Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentów • wskazać środki językowe użyte w fragmentach i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach • wskazać w tekście cechy literatury funeralnej • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach • omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach • określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach • porównać język liryki z językiem prozy we fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej • zinterpretować przesłanie wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
<p>20. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – wprowadzenie do analizy utworu (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w <i>Kartotece</i> cechy zaczerpnięte z tradycji dramaturgicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję didaskaliów • wskazać elementy oniryczne w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję fragmentarycznej kompozycji dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób <i>Kartoteka</i> realizuje założenia teatru otwartego
<p>21. Wśród bohaterów <i>Kartoteki</i> (lektura uzupełniająca)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i wyjaśnić, jaką 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację postaci • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać elementy groteski 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • określić funkcję chóru • określić funkcję groteski 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród innych postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób konstruowania postaci w dramacie

	pełnią funkcję w dramacie	w dramacie <ul style="list-style-type: none"> • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	• omówić funkcję didaskaliów		
22. <i>Kartoteka – diagnoza współczesności</i> (lektura uzupełniająca)	• ułożyć życiorys Bohatera na podstawie informacji znajdujących się w tekście	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać doświadczenia generacyjne, które dzielą bohaterów • wskazać w tekście elementy języka propagandy • wskazać konteksty historyczne, społeczne i literackie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić stosunek Bohatera do świata • omówić wpływ przeszłości na Bohatera 	• wypowiedzieć się na temat nieufności Bohatera wobec języka	• omówić funkcję przestrzeni scenicznej w utworze
23. <i>Kartoteka Tadeusza Różewicza – konteksty</i> (lektura uzupełniająca)	• wymienić konteksty powiązane z utworem	• zaprezentować wybrane konteksty	• wskazać powiązania pomiędzy tekstem <i>Kartoteki</i> a kontekstami	• zinterpretować znaczenia wynikające z intertekstualnego odczytania utworu	• przeanalizować sposób przedstawienia podobnego motywu w <i>Kartotece</i> i przywołanych kontekstach
24. <i>Obraz państwa totalitarnego w Roku 1984</i> George’a Orwella (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść powieści • zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja antyutopii • wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego • omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego 	• wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym	• przywołać i omówić konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne
25. <i>Kondycja człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa</i>	• scharakteryzować Winstona i Julię	• zaprezentować, na czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia	• wyjaśnić przyczyny różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować słowa Winstona • zinterpretować zakończenie 	• podjąć dyskusję na temat człowieczeństwa w kontekście utworu

totalitarnego (lektura obowiązkowa)		<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O'Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności 	powieści	
26. Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym 	<ul style="list-style-type: none"> • w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat tezy głoszącej, że granice naszego języka są granicami naszego świata
27. <i>Rok 1984</i> George'a Orwella – konteksty	<ul style="list-style-type: none"> • porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić adaptacje książki Orwella
28. Motyw utopii w literaturze	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać i skategoryzować realizacje motywu utopii w opisanych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretować motyw utopii w odniesieniu do kontekstów: historycznego, społecznego i politycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich
29. Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat moralny</i> Czesława Miłosza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określić tematykę <i>Traktatu moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec wszelkich idei, teorii, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie traktatu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zabiegów retorycznych

		programów • wskazać wykorzystane w utworze zabiegi retoryczne			
<p>30. Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza
<p>31. <i>Ars poetica?</i> Czesława Miłosza – dialog z tradycją*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
<p>32. O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób przedstawienia motywu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforykę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

			ojczyzny w różnych utworach literackich		
<p>33. Odwrócony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty literackie dotyczące kreacji świata 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu raju w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
<p>34. Poetycki obraz Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • wskazać kontekst biblijny • zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieuniknionego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację podmiotu lirycznego • określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze • wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne • wskazać konteksty kulturowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie czasu i przestrzeni w wierszu • omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wiersza
<p>35. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta*</p> <p>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza • omówić funkcję cierpienia w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu

<p>36. <i>Dlaczego klasycy Zbigniewa Herberta*</i> – manifest artystyczny poety</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców • określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatnią strofę 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu
<p>*37. Refleksje na temat historii i kultury – <i>Akropol</i> Zbigniewa Herberta*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrany esej tego poety jest wskazany jako obowiązkowy.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść eseju 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy gatunkowe eseju w tekście • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić, opisane przez Herberta, doświadczenie podróży • wyjaśnić, na czym polegały obawy poety przed konfrontacją z Akropolem • określić funkcję środków językowych użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł zbioru <i>Labirynt nad morzem</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić refleksje poety na temat współczesnego oglądu sztuki greckiej
<p>38. O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • określić sytuację liryczną w wierszu • wskazać adresata lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych • określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich
<p>39. Poeta w czasie wojennym – <i>Raport z oblężonego miasta</i> Zbigniewa Herberta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu • wskazać konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację egzystencjalną człowieka żyjącego w oblężonym mieście • omówić sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę oblężenia w kontekście innych utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia oblężenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa, uwzględniając konteksty

		historyczne w wierszu	przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa • omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu		filozoficzne
40. Poetycka pokuta – <i>Rehabilitacja</i> Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur • określić funkcję środków językowych użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych
41. Człowiek wobec natury – <i>Rozmowa z kamieniem</i> Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa
42. Poetycki akt kreacji – <i>Radość pisania</i> Wisławy Szymborskiej* <i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opisać świat wykreowany przez poetkę 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym • omówić motyw poety kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforykę wiersza • zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować puentę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

<p>43. Filozoficzny namysł nad człowiekiem – <i>Monolog dla Kasandry</i> Wisławy Szymborskiej*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną • wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego • omówić kompozycję wiersza • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Kasandry • wskazać środki językowe użyte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy • odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienia <i>ja – oni</i> • przeanalizować stosunek Kasandry do umiejętności jasnowidzenia • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich
<p>44. Namysł nad sztuką zideologizowaną – <i>Miniatura średniowieczna</i> Wisławy Szymborskiej*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację liryczną w wierszu • wskazać elementy opisanej w wierszu feudalnej rzeczywistości • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w wierszu zarzuty wobec sztuki podporządkowanej konkretnej wizji świata • wskazać konteksty kulturowe i historyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję idealizacji świata • omówić funkcję użytych w tekście środków językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować uniwersalną wymowę wiersza • odnieść problematykę wiersza do znanych sobie kontekstów literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat zasadności istnienia sztuki zideologizowanej
<p>45. Życie jako przedstawienie – <i>Życie na poczekaniu</i> Wisławy Szymborskiej*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną wiersza • wskazać sformułowania związane z teatrem 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat zapisanej w utworze wizji roli człowieka w świecie • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>theatrum mundi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję odwołań do teatru w wierszu • zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich

<p>obowiązkowe.</p> <p>46. Namysł nad fenomenem zła – <i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przedstawione w wierszu przyczyny istnienia nienawiści i skutki jej działań 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte w tekście • scharakteryzować tytułową nienawiść • wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków językowych • odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dżumy</i> Alberta Camusa • omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować zakończenie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować uniwersalne przesłanie wiersza
<p>47. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny • omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym • omówić tragizm podmiotu lirycznego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich
<p>48. Śmierć i miłość w wierszu *** [<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>] Haliny Poświatowskiej*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sytuację liryczną w wierszu • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym • zaprezentować koncept, na podstawie którego poeta konstruuje swój wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować użytą w wierszu grę słów • zinterpretować puentę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych utworach literackich
<p>49. Estetyka kiczu i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować kolorystykę 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć motyw 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób

<p>przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<p>sytuację liryczną przedstawioną w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić rodzaj liryki 	<p>zawartą w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym • wskazać w wierszu fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej • wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie, kulturowe i religijne w wierszu • wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny 	<p>przedstawienia ruchu karuzeli w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu • wyjaśnić, w jaki sposób został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności • omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym • omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny 	<p>karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania</p>	<p>przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich</p>
<p>50. Sakralizacja codzienności – <i>Podłogo błogostaw</i> Mirona Białoszewskiego*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum • wskazać adresata wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu • wskazać konteksty kulturowe i religijne • wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu • omówić warstwę brzmieniową wiersza • wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich
<p>51. <i>namuzowywanie</i> – deklaracja poetycka Mirona Białoszewskiego*</p> <p><i>*W podstawie programowej wybrane</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy • dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza • wskazać związek między budową neologizmów a problematyką wiersza • wyjaśnić, z czego wynika 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.		Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy	żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i>		
52. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów
53. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
54. <i>Współzucie</i> Sławomira Mrożka – mechanizmy działania ludzkiej psychiki *W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać elementy ironii i groteski w utworze	• określić funkcję ironii i groteski w utworze • wskazać nawiązania do egzystencjalizmu	• zinterpretować puentę opowiadania • omówić obraz ludzkiej natury, który wyłania się z utworu	• podjąć polemikę z przesłaniem utworu
55. Realne i metaforyczne więzienie w opowiadaniu <i>Mój przyjaciel nieznamy</i> Sławomira Mrożka *W podstawie programowej wybrane	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać ironię • wskazać konteksty społeczno-polityczne i kulturowe	• określić funkcję środków językowych • omówić funkcję zacytowanego fragmentu <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • wypowiedzieć się na temat postawy moralnej narratora • określić funkcję ironii w tekście	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować utwór w kontekście państwa totalitarnego • odnieść symboliczne znaczenie gołębia do	• omówić różne sposoby ukazania motywu szatana w różnych tekstach kultury

opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.			• omówić symboliczne znaczenie gołębia	problematyki utworu	
56. i 57. Dramat o rodzinie i społeczeństwie – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • opisać przestrzeń sceniczną • zrelacjonować treść dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów dramatu • zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i> • omówić wyłaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej • omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować utwór jako dramat rodzinny • zinterpretować tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną
58. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastaną rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić tragizm Artura 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich
59. Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Panu Tadeusza Adama</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w

	Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	<i>Tadeuszu</i> Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich		różnych tekstach literackich i filmowych
60. Wypełnić czytelnym pismem, <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka – gry językowe poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• wymienić wyrażenia, zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> • wskazać wyrazy i sformułowania charakteryzujące tłum w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	• określić problematykę utworów • wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy • wskazać paradoks w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i> • wskazać elementy poetyki lingwistycznej w omawianych utworach	• odnieść treść wierszy do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u • wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	• zinterpretować zakończenia utworów • podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy	• omówić funkcję niejednorodności stylistycznej wiersza • analizować warstwę językową wiersza
61. i 62. Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad</i> i <i>Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wierszy • wskazać adresatów lirycznych wierszy	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • omówić kompozycję utworów • określić problematykę utworów • wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw rozmowy człowieka z Bogiem	• omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach • omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga	• zinterpretować zakończenia utworów • zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i>	• przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i>
*63. Straszny i śmieszny obraz PRL-u. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego	• zrelacjonować treść utworu • omówić świat przedstawiony w	• wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać elementy autobiograficzne w utworze	• wypowiedzieć się na temat funkcji nieokreślonego czasu i przestrzeni w powieści	• omówić symbolikę przestrzeni w powieści	

(lektura obowiązkowa)	powieści • opisać przedstawioną w utworze rzeczywistość PRL-u	• scharakteryzować bohaterów pod kątem ich postaw i stosunku do ustroju			
*64. i 65. Wędrowka w poszukiwaniu odpowiedzi – <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować etapy wędrowki bohatera-narratora	• scharakteryzować bohatera-narratora • wskazać toposy i motywy literackie wykorzystane w kreacji przestrzeni • wskazać elementy katastroficzne w powieści	• omówić motywy działania bohatera • wskazać konteksty biblijne i omówić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego znaczenia wędrowki bohatera • zinterpretować znaczenie tytułu	• podjąć dyskusję na temat roli <i>paradygmatu polskiej kultury tyrzejskiej</i> w powieści
*66. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego w dialogu z tekstami kultury	• wskazać utwory, w których pojawiają się podobne wątki i motywy	• zaprezentować różne ujęcia motywu samobójstwa w tekstach literackich	• omówić sposób ukazania motywu miłości w rzeczywistości państwa totalitarnego w <i>Małej Apokalipsie</i> i <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Bułhakowa oraz w innych tekstach kultury	• porównać obraz i funkcję przestrzeni w powieści Konwickiego i <i>Procesie</i> Franza Kafki	• omówić, jaką funkcję pełni szpital psychiatryczny w powieściach <i>Mała Apokalipsa</i> oraz <i>Mistrz i Małgorzata</i>
*67. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezą artykułu
68. Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania	• zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	• wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń małego realizmu w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	• zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrisa Niedenthala
69. Edek w nowej rzeczywistości – <i>Góra Edek</i> Marka Nowakowskiego	• zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania	• omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty:	• omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90.	• wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł	• omówić konteksty: społeczno-obyczajowy i literacki

(lektura obowiązkowa)		społeczno-obyczajowy i literacki	XX wieku		
*70. i 71. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat drogi Lebbroso do zaakceptowania swojej samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzyma świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symboliczne znaczenie wieży • porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować znaczenie tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury
72. i 73. Rozważania o cierpieniu w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wymienić utwory, w których pojawia się motyw cierpienia 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat struktury eseju • wskazać cechy gatunkowe eseju • wskazać analogie literackie, kulturowe i filozoficzne, które stały się osią tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób interpretacji tekstów literackich i filozoficznych w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> • omówić funkcję kompozycyjną przedostatniego akapitu fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu cierpienia w różnych utworach literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli cierpienia w ludzkim życiu
*74., 75. i 76. W poszukiwaniu bliskości drugiego człowieka – <i>Antygona w Nowym Jorku</i> Janusza Głowackiego	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść dramatu • zaprezentować miejsce akcji dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów dramatu w kontekście losu emigranta i kryzysu bezdomności • omówić relacje pomiędzy bohaterami • wskazać utwory, w których pojawia się motyw domu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przestrzeni w dramacie • omówić rolę Policjanta • wskazać elementy tragiczne i komiczne w dramacie i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji czekania w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać <i>Antygonę w Nowym Jorku</i> i <i>Antygonę</i> Sofoklesa • wypowiedzieć się na temat fatum w obu dramatach • zinterpretować ostatnie słowa Policjanta 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję aluzji literackiej w dramacie • omówić sposób przedstawienia motywu domu w różnych tekstach kultury, uwzględniając szerokie konteksty
77. i 78. Tęsknota za	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować scenę 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na

<p>mitem – <i>Madame</i> Antoniego Libery</p>	<p>powieści</p> <ul style="list-style-type: none"> • określić świat przedstawiony powieści 	<p>narratora</p> <ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować <i>Madame</i> • określić kompozycję powieści i omówić jej funkcję • wskazać kontekst historyczno-obyczajowy w powieści 	<p>symbolicznego charakteru postaci <i>Madame</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić proces mitologizacji pozyskanych informacji na temat <i>Madame</i> • zaprezentować obraz szkoły i wypowiedzieć się na temat jego realistycznego charakteru • omówić funkcję kontekstów wykorzystanych w powieści 	<p>pożegnania ucznia z nauczycielką</p>	<p>temat potrzeby mityzacji rzeczywistości</p>
<p>79. <i>Madame</i> – wśród znaków kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy dojrzewania bohatera • wymienić cechy powieści inicjacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy powieści inicjacyjnej w utworze • wskazać utwory, w których pojawia się motyw młodości 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia relacji uczeń – nauczyciel w powieści Libery i innych tekstach kultury • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci tajemniczej kobiety w <i>Madame</i> i innych tekstach kultury • omówić sposób przedstawienia młodości w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcji pamięci w przedstawianiu przeszłości, odwołując się do <i>Madame</i> i innych tekstów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia motywu młodości w różnych utworach literackich
<p>80. i 81. Beskidzki realizm magiczny – <i>Miejsce</i> Andrzeja Stasiuka (lektura obowiązkowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat narratora • zaprezentować różne płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu • wskazać w tekście środki językowe • wskazać cechy realizmu magicznego w utworze • wskazać konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przedstawienia różnych perspektyw czasowych w utworze • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu • omówić rolę natury w opowiadaniu • omówić funkcję środków językowych użytych w 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł utworu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze

		potrzebne do interpretacji utworu	tekście		
82. i 83. Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść opowiadania • określić narrację w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera • wskazać konteksty historyczne i literackie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję • omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie • omówić funkcję kontekstu literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos labiryntu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu • zinterpretować zakończenie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich
84. i 85. Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera • scharakteryzować język, którym posługuje się autor 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego • omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego • omówić funkcję fragmentów autobiograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrówki w różnych epokach 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich
WSPÓŁCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
86. Od informacji do dezinformacji	<ul style="list-style-type: none"> • definiować zjawisko dezinformacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję fake newsów w procesie dezinformacji • wskazać różnice pomiędzy dezinformacją a kłamstwem • rozpoznać fake newsy 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować strategie odróżniania fake newsów od rzetelnych informacji • wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wypowiedzi • wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja przyczynia się do manipulowania informacją i opinią 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm 	

			publiczną		
87. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się nowo poznaną terminologią 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań 	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzać swoją świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
88. Reklama w wymiarze pragmatycznym i etycznym	<ul style="list-style-type: none"> • określić cel reklamy i wymienić jej formy • wymienić techniki perswazyjne, stosowane w reklamie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy • zaprezentować techniki tworzenia sloganów • rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym • wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie • zaprezentować i omówić obraz świata, przedstawiony w reklamie • rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych • rozpoznać ukryte treści reklamowe 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować język wybranych reklam • tworzy slogan reklamowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat etycznego wymiaru reklamy
89. Nowomowa	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje nowomowę • wymienić podstawowe właściwości nowomowy • wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać literackie pochodzenie terminu • wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach • rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach • omówić funkcję sloganów w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować teksty propagandowe i wyjaśnić, jak nowomowa może wpływać na odbiorcę
*90. Esej	<ul style="list-style-type: none"> • definiować esej • wymienić najważniejsze cechy eseju 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy charakterystyczne języka eseju 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić założenia kompozycyjne eseju • przygotować materiały do napisania eseju 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować problematykę podanego eseju • analizować język podanego eseju 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć, poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym, esej
*91.	<ul style="list-style-type: none"> • definiować 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać cechy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cele i funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć poprawny pod

Reportaż	<p>reportaż</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze cechy reportażu 	<p>reportażu w podanych przykładach</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić i omówić odmiany reportażu rozpoznać odmiany reportażu zaprezentować założeniakompozycyjne reportażu rozpoznać cechy językowe reportażu 	<p>reportażu</p> <ul style="list-style-type: none"> omówić strukturę wskazanego reportażu zgromadzić materiały do napisania reportażu 	<p>kompozycję wskazanych reportaży</p> <ul style="list-style-type: none"> przeanalizować język podanego reportażu 	<p>względem językowym i kompozycyjnym reportaż</p>
POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK					
92. Powtórzenie do matury – antyk	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągnąć wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zinterpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i wykorzystać konteksty
93. Powtórzenie do matury – Biblia	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągnąć wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zinterpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i wykorzystać konteksty
94. Powtórzenie do matury – średniowiecze	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągnąć wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zinterpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i wykorzystać konteksty

95. Powtórzenie do matury – renesans	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i wykorzystać konteksty
96. Powtórzenie do matury – barok	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i wykorzystać konteksty
97. Powtórzenie do matury – oświecenie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i wykorzystać konteksty
98. Powtórzenie do matury – romantyzm	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i wykorzystać konteksty
99. Powtórzenie do matury – pozytywizm	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i wykorzystać konteksty

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	
100. Powtórzenie do matury – Młoda Polska	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
101. Powtórzenie do matury – dwudziestolecie międzywojenne	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
102. Powtórzenie do matury – wojna i okupacja	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
103., 104. i 105. Powtórzenie do matury – współczesność	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Ponad słowami

Autorka: Magdalena Lotterhoff

Uwaga: w wyniku uszczuplenia podstawy programowej, według przedstawionego rozkładu materiału, niewykorzystane godziny pozostają do decyzji nauczyciela.